

ที่ มท ๐๙๑๐.๙/ว๒๕๗๑

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๑๗๗ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามการศึกษาแนวทางการเตรียมความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ภายใต้การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการรายงานการวิจัย

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรณีการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มอบหมายให้ดำเนินการศึกษา “แนวทางการเตรียมความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ภายใต้การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับถ่ายโอนภารกิจศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการและการจัดกรอบโครงสร้างศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ และศึกษาสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะในการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการถ่ายโอนภารกิจศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ที่มีการจัดตั้งหรืออยู่ระหว่างดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ตอบแบบสอบถามการศึกษาแนวทางการเตรียมความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ภายใต้การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผ่านแบบฟอร์มออนไลน์ที่ลิงก์ <https://shorturl.asia/CeFS8> หรือ QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้ ภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายประยูร รัตนเสนีย์)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
กลุ่มงานส่งเสริมการกระจายอำนาจและการจัดทำงบประมาณเงินอุดหนุน
โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๒๓๐๒
โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๖๙๕๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

การศึกษาแนวทางการเตรียมความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุภายใต้การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aged Society) กล่าวคือประชากรที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มีมากกว่าร้อยละ ๒๐ จากประชากรทั้งประเทศ (นพ.ภูมิชัย ประคงสาย ๒๕๖๕) ซึ่งการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ของประเทศไทยย่อมมีผลกระทบต่อสังคม ชุมชน โครงสร้างเศรษฐกิจ การศึกษาร่วมถึงเรื่องสุขภาพของ ผู้สูงอายุเป็นต้น และเมื่อประชากรผู้สูงอายุมีมากขึ้นล้วนส่งผลต่อความต้องการด้านต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้นด้วย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ต้องมีการปรับตัวตามสถานการณ์ และจัดทำแผนเพื่อเตรียมรับมือกับสถาน การณ์สังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

กรมกิจการผู้สูงอายุ สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงานภาครัฐที่มี ภารกิจเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการขับเคลื่อนสังคม พัฒนา ศักยภาพของผู้สูงอายุ และพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ร่วม ดำเนินการกับองค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ เครือข่าย ภาคประชาชน ทั้งระดับส่วนกลาง ส่วน ภูมิภาคและระดับพื้นที่ (ประกาศเจตนารมน ๒๕๖๕) กรมกิจการผู้สูงอายุมีการจัดตั้งศูนย์ต่าง ๆ ทั้งศูนย์การ เรียนรู้ ศูนย์เพื่อการฝึกอาชีพ เป็นต้น โดยการจัดตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) ถือเป็นภารกิจสำคัญอย่างหนึ่งของกรมกิจการผู้สูงอายุที่ร่วมมือกับการบริหารจัดการขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และมีเป้าหมายที่สำคัญร่วมกันคือต้องการให้เกิดการกระจายอำนาจ (Decentralization) “การถ่ายโอนภารกิจสู่ท้องถิ่น” เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนสามารถมีอำนาจในการบริหาร จัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุภายในชุมชน (Office of the Decentralization to the Local Government Organization Committee, B.E. ๒๕๕๖ : ๒๕๖๗) ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้การถ่ายโอน ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) เป็นหนึ่งในการกิจสำคัญที่ต้องดำเนินการถ่ายโอน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นภารกิจด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยกรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓)

ดังนั้นเพื่อให้การถ่ายโอนภารกิจของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) ให้แก่ อบต. สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษา แนวทางการเตรียมความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ภายใต้การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในเชิงโครงสร้างการบริหารจัดการ รูปแบบการ ดำเนินกิจกรรมโครงการต่าง ๆ การวางแผนครอบคลุมสร้างศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ภายใต้การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมไปถึงการศึกษาสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะใน การเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการถ่ายโอนภารกิจศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและ ส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ เพื่อนำแนวทางต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้มาวางแผนการบริหารจัดการและ เตรียมพร้อมการถ่ายโอนภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชน กลุ่มเป้าหมายมากที่สุด

๒. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- ๒.๑ เพื่อศึกษาแนวทางการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับต่อไปในภารกิจศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ
- ๒.๒ เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการและการจัดกรอบโครงสร้างศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุภายใต้ การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒.๓ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและข้อเสนอแนะในการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการต่อไปในภารกิจศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ

๓. แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ (Decentralization)

การกระจายอำนาจคือ การกระจายหน้าที่และอำนาจจากรัฐบาลกลางไปสู่หน่วยงานระดับรองลงมา การที่รัฐบาลนั้นเปิดโอกาสมอบอำนาจบางส่วนให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในท้องถิ่นตนเอง โดยการเลือกผู้ปกครองที่เป็นคนในท้องถิ่น และผู้ปกครองจะมีอำนาจในการปฏิบัติกรรมต่าง ๆ และการบังคับบัญชา นั้นเป็นหน้าที่ของหน่วยการปกครองที่จะทำหน้าที่ปกครองตนเอง รัฐบาลกลางเป็นเพียงผู้ตรวจสอบควบคุมดูแลให้ห้องถิ่นปฏิบัติในตามกฎหมายและมาตรฐานที่วางเอาไว้ (ศิลิน กุสลานุภาพ และสุรเชษฐ์ ชีรานนท์, ๒๕๖๒; เสน่ห์ จุ้ยโต และคณะ, ๒๕๓๐; จรัญ สุภាល, ๒๕๓๑; ชูวงศ์ ฉะยะบุตร, ๒๕๓๔; ธนาศรี เจริญเมือง, ๒๕๔๒; วิทยา เชียงกุล, ๒๕๔๓; เดชา สารานนท์, ๒๕๔๕ และสยาม คำปรีดา, ๒๕๔๗)

ประเภทของการกระจายอำนาจ แบ่งออกได้ ๒ ประเภทดังนี้ (tin ปรัชญาพุทธิ, ๒๕๓๕)

๑. การลดความแออัดของสำนักงานใหญ่ หรือ Deconcentration ซึ่งหมายถึง สำนักงานใหญ่มอบหมายให้หน่วยย่อยเป็นผู้ดำเนินการ หรือตัดสินใจแทน แต่อำนาจในการตัดสินใจขั้นสุดท้ายยังอยู่ที่สำนักงานใหญ่

๒. การดำเนินการหรือการตัดสินใจตกเป็นของหน่วยย่อย หรือ Devolution ซึ่งหมายถึง การที่หน่วยย่อย สามารถตัดสินใจดำเนินงานได้เอง โดยไม่ต้องขออนุญาต หรือถูกหักหัวจากสำนักงานใหญ่

จากการทบทวนคำนิยามของการกระจายอำนาจข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การกระจายอำนาจหมายถึง การกระจายอำนาจ/ หน้าที่ของรัฐบาลกลางสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรดังกล่าวจัดทำบริการ สาธารณูปโภคให้แก่คนในท้องถิ่น หรือให้อำนาจในการตัดสินใจบางอย่างโดยมีอิสระตามสมควร โดยเปิดโอกาสให้ ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง รัฐบาลกลางมีบทบาทเพียงเป็นหน่วยในการควบคุมดูแล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ห้องถิ่นนั้นดำเนินการตามมาตรฐานที่ตั้งเอาไว้

๓.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น (Local Government)

การปกครองท้องถิ่น คือการปกครองที่สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นอย่างตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ อาจมีรูปแบบหน่วยการปกครองท้องถิ่นหลายรูปแบบ ตามความแตกต่างของความเจริญของประชากรหรือขนาดพื้นที่ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งผู้บริหารห้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารห้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชน

แล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องพึงเสียงประชากันซึ่งจะทำให้ประชาชนมีส่วนรับรู้อุปสรรค บัญชา และช่วยกันแก้ปัญหาของห้องถิ่นของตน (สมมุต กาญจน์โนมัย, ๒๕๔๕; โภวิทย์ พวงงาม, ๒๕๕๒)

๓.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจ

การถ่ายโอนภารกิจ หมายถึง การถ่ายโอนหน้าที่และอำนาจ ตามภารกิจ/ โครงการ/ งาน/ กิจกรรม ของส่วนราชการที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการแทนหรือร่วมดำเนินการกับส่วนราชการในลักษณะการมอบหมาย/ มอบอำนาจ โดยการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาคปรับลดหรือปรับเปลี่ยนบทบาทให้สอดคล้องกับภารกิจที่ถ่ายโอน โดยท่าหน้าที่เป็นหน่วยงานวิชาการสนับสนุนให้คำปรึกษาและนำทางด้านเทคนิควิชาการ กำหนดมาตรฐานและจัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติรวมทั้งฝึกอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างมีคุณภาพ มาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยมีการถ่ายโอนภารกิจงบประมาณ บุคลากรและทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเหมาะสม

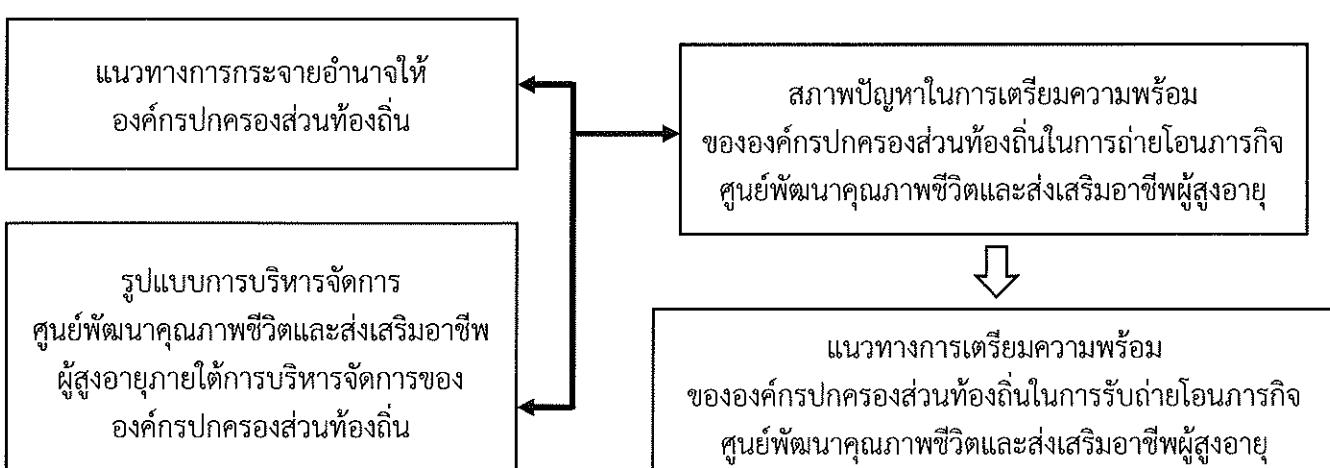
๓.๔ พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒

การกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้กับห้องถิ่นนั้น ในหมวดที่ ๔ มาตรา ๓๐ - ๓๔ กำหนดว่า ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยจะต้องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินงานในการทำหน้าที่ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ (พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒)

๓.๕ แนวคิดเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ

ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุเป็นการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในชุมชนรูปแบบหนึ่ง โดยใช้ชุมชนเป็นฐานและเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุ แกนนำ อาสาสมัคร ชุมชน องค์กรเครือข่าย จากภาครัฐและภาคเอกชน มีส่วนร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์ฯ โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนเสริมเพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีสถานที่รวมกลุ่มในการจัดกิจกรรมและบริการที่ครอบคลุมทุกมิติทางด้านสุขภาพ สังคม จิตใจ และเศรษฐกิจ

๔. ครอบแนวความคิดในการศึกษา

๔. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษารังนี้ จะดำเนินการศึกษาหาแนวทางการถ่ายโอนภารกิจของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุให้อยู่ภายใต้การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ศึกษารูปแบบการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับถ่ายโอนภารกิจของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ รวมถึงการศึกษารูปแบบการจัดการโครงสร้างศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุภายใต้ การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.ขนาดเล็กและขนาดใหญ่) ซึ่งในขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) นั้น กรมกิจการผู้สูงอายุและสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จะทำหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) ตามมาตรฐานที่กำหนด (คู่มือมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ)

๖. นิยามเชิงปฏิบัติการที่ใช้ในการศึกษา

ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุหมายถึง ศูนย์บริการที่จัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในชุมชนรูปแบบหนึ่ง เป็นสถานที่รวมกลุ่มในการจัดกิจกรรมและบริการที่ครอบคลุมทุกมิติ ทางด้านสุขภาพ สังคม จิตใจและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะมิติด้านเศรษฐกิจที่เน้นการสร้างรายได้และการมีงานทำที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อยกระดับการจัดบริการและสวัสดิการสังคมในการคุ้มครอง ส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบครบวงจรสามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุและชุมชนได้ภายใต้แนวคิดการใช้ชุมชนเป็นฐานและเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุ แกนนำ อาสาสมัคร ชุมชน องค์กรเครือข่าย ภาคครัวเรือนและภาคเอกชน มีส่วนร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์ฯ โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหนุนเสริม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหมายถึง หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ที่มีรูปแบบการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ.๒๕๕๓ ตามหลักการกระจายอำนาจจากการปกครอง (Decentralization) คือรัฐบาลกลางได้กระจายอำนาจทางการปกครองและการบริหารให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ซึ่งแบ่งราชการส่วนท้องถิ่นเป็น ๒ รูปแบบใหญ่ ๆ คือ

๑. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป เป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ทั่วประเทศ ทุกจังหวัด มี ๓ ประเภท ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)

๒. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีการบริหารจัดการไม่เหมือนกับรูปแบบทั่วไป จะมีขึ้นเป็นกรณี ๆ ไป ส่วนใหญ่จะเป็นเขตเมืองใหญ่ เช่น เมืองหลวง หรือเมืองท่องเที่ยว ซึ่งไม่เหมาะสมที่จะใช้รูปแบบทั่วไปมาใช้ในการปกครอง ปัจจุบันมีกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยาที่เป็นประเทศไทย

การถ่ายโอนภารกิจหมายถึง การที่ราชการบริหารส่วนกลาง (กรมกิจการผู้สูงอายุ) จะลดหรือยุติบทบาทจากผู้ปฏิบัติในการให้บริการของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) เป็นลี่ยนไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติแทน ซึ่งจะต้องมีการถ่ายโอนภารกิจที่เข้มข้นกับเรื่องการเงิน การคลัง งบประมาณและการแบ่งรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเหมาะสมและเพียงพอในการดำเนินภารกิจของศพอส.

การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการบริหารกลุ่มบุคคลที่อยู่ในองค์กร ให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำระบบการจัดการองค์กรที่ดีมาใช้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรไปด้วยกัน ซึ่งการจัดบริหารจัดการองค์กร ประกอบด้วย กระบวนการวางแผน การจัดสรรบุคลากร การสร้างผู้นำ การส่งการ และการควบคุมองค์กรให้อยู่ในมาตรฐานเพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายที่มีร่วมกัน

๗. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

๗.๑ กรมกิจการผู้สูงอายุ และอปท. ซึ่งเป็นผู้ที่รับการถ่ายโอนภารกิจ ศพอส. สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ได้จริงในการดำเนินการตามแนวทางการบริหารจัดการ และครอบคลุมสร้างศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุภายใต้การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดขององค์กรแตกต่างกัน (อปท.ขนาดเล็ก และอปท.ขนาดใหญ่)

๗.๒ ผลจากการศึกษาที่ได้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับรูปแบบการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการถ่ายโอนภารกิจศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ

๗.๓ กรมกิจการผู้สูงอายุ และอปท.ที่ได้รับการถ่ายโอน ศพอส. สามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปกำหนดเป็นแนวทางการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับถ่ายโอนภารกิจของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุที่เหมาะสมและสอดคล้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละระดับ

๘. วิธีการศึกษาและการเก็บข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ใช้เป็นการรวบรวมข้อมูลแนวทางการถ่ายโอนภารกิจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแผนปฏิบัติการฯ และทิศทางการถ่ายโอนภารกิจของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ซึ่งจะใช้การศึกษาจากเอกสารประกอบกับการเก็บแบบสำรวจและการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

๘.๑ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ดำเนินการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นการศึกษา ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ด้านปัญหาและอุปสรรคในการถ่ายโอนภารกิจ ตลอดจนแนวทางในการจัดการและแก้ไขปัญหา ด้วยวิธีการเก็บข้อมูลจากแบบสำรวจและการลงพื้นที่เพื่อการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งแบ่งกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่

(๑) กลุ่มผู้บริหารหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการกระจายอำนาจและการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) กลุ่มตัวแทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.)

(๓) กลุ่มตัวแทนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.)

๘.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๘.๒.๑ การศึกษาจากข้อมูลเอกสาร (Documentary Study) ศึกษาระบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องได้แก่ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนปฏิบัติการกำหนดแผน

และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และร่างแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๓ พ.ศ.๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ รวมถึงเอกสารที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

๔.๒.๒ การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม จากกลุ่มผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดตั้ง หรืออยู่ระหว่างการจัดตั้ง ศพอส.และตัวแทนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.)

๔.๒.๓ การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการ สัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยใช้เครื่องมือในการสัมภาษณ์ คือ แบบสัมภาษณ์ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด

๔.๓ การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษารังนี้ใช้วิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ บุคคลมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเอกสารที่ทำการศึกษา เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อความ บรรยายที่ได้จากการสัมภาษณ์และการจดบันทึก ประกอบกับการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) เพื่อสรุปผลการศึกษา

๕. ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ระยะเวลาในการดำเนินการ ๑๒๐ วัน (มิถุนายน ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๖๕)

๑๐. บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2542). (ข้อมูลอิเล็กทรอนิก). สืบคันเมื่อ 19 มิถุนายน 2565. สืบคันจาก <http://www.local.moi.go.th/webst/decon.htm>.

กระทรวงมหาดไทย. (2565). (ข้อมูลอิเล็กทรอนิก). สืบคันเมื่อ 19 มิถุนายน 2565 สืบคันจาก <http://www.local.moi.go.th/webst/botfam1.htm>.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2565). (ข้อมูลอิเล็กทรอนิก). สืบคันเมื่อ 19 มิถุนายน 2565. สืบคันจาก <http://www.dla.go.th/work/refer/reference26.pdf>.

โภวิทย์ พวงงาม. (๒๕๕๗). การปกครองท้องถิ่นไทย : หลักการและมิติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพฯ : วิญญาณ.
คู่มือมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ พ.ศ.๒๕๕๘

http://www.dop.go.th/download/formdownload/th๑๕๑๒๐๒๑๙๘๘-๘๐๖_๐.pdf

ธรัญ สุภาพ. (๒๕๓๑). ลักษณะเมืองและเศรษฐกิจเปรียบเทียบ. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิชย์.

ชูวงศ์ ฉัยยะบุตร (๒๕๓๗). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิพเนศพรินท์ดิ๊ง. เข็นเตอร์จำกัด.
เดชา สรวนานนท์. (๒๕๔๕). พาหนะกรมจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร.

ติน ปรัชญพฤทธิ์. (๒๕๓๕). รัฐประศาสนศาสตร์เปรียบเทียบ : เครื่องมือในการพัฒนาประเทศไทย. (พิมพ์ครั้งที่ ๒).
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธเนศวร์ เจริญเมือง (๒๕๔๒). ๑๐๐ ปี การปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ. ๒๔๔๐ - ๒๕๔๐. กรุงเทพฯ : โครงการ
จัดพิมพ์คบไฟ.

ประกาศเจตนาமณฑลกิจการผู้สูงอายุ พ.ศ.๒๕๖๕ สืบคันเมื่อ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๕. สืบคันจาก
https://www.dop.go.th/download/laws/th๑๖๔๗๙๖๑๒๒๐-๘๔๒_๐.pdf.

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ สืบคันเมื่อ
๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๕. สืบคันจาก <http://www.lp-pao.go.th/Plan/images/book/Book-00๕.pdf>.

ภูษิต ประคงสาย. (๒๕๖๕). “อนาคตสังคมผู้สูงอายุไทย ก้าวต่อไปอย่างไรบนความท้าทาย” สืบคันเมื่อ ๑๙
มิถุนายน ๒๕๖๕. สืบคันจาก <https://www.tnnthailand.com/news/health/๑๐๓๙๐๒/>.

วิทยา เชียงกฎ. (๒๕๔๓). อธิบายศัพท์ ปรัชญาการเมือง และสังคม = Dictionary of political and social
กรุงเทพฯ : สายธาร, ๒๕๔๓.

ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ. (2565). (ข้อมูลอิเล็กทรอนิก). สืบคันเมื่อ 19 มิถุนายน 2565. สืบคันจาก
<https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/31/iid/15610>.

ศิสิน กุสลานุภาพ และสุรเชษฐ์ ชีระมนี. (2526). สารานุกรมรัฐประศาสนศาสตร์, สงขลา : คณะ. วิทยาการ
จัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- เสน่ห์ จุ้ยโต และคณะ. (2530). การวิจัยและพัฒนาทักษะขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการพัฒนาสังคม สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สมผุส กานุจโนมัย. (2545). “การศึกษาทิศทางการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น,” หนังสือจัดพิมพ์ เพื่อเป็นเกียรติใน วาระครบรอบ 60 ปี รศ.นรนิติ เศรษฐบุตร คณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 32.
- สยาม ดำเนิดา. (2547). สังคมกับการปกครอง. กรุงเทพฯ : ไทยรายวัน.

ภาษาอังกฤษ

- Office of the Decentralization to the Local Government Organization Committee. (2546). (ข้อมูล อิเล็กทรอนิก). สืบค้นเมื่อ 19/6/2022. <https://odloc.go.th/en/decentralization-to-local-government-organization-commission-2020/>.
- Manor, J. (1999). The Political Economy of Democratic Decentralization. (ข้อมูลอิเล็กทรอนิก). สืบค้น เมื่อ 19/6/2022. <https://elibrary.worldbank.org/doi/abs/10.1596/0-8213-4470-6>.
- Bogdanor, V. (1999). Devolution: Decentralisation or Disintegration? . (ข้อมูลอิเล็กทรอนิก). สืบค้นเมื่อ 19/6/2022. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/1467-923X.00220>.
- Mikesell,J. (2007). Developing Options for the Administration of Local Taxes: An International Review. (ข้อมูลอิเล็กทรอนิก). สืบค้นเมื่อ 19/6/2022. https://www.researchgate.net/publication/227727119_Developing_Options_for_the_Administration_of_Local_Taxes_An_International_Review.
- Grindle,M. (2007). Good Enough Governance Revisited. (ข้อมูลอิเล็กทรอนิก). สืบค้นเมื่อ 19/6/2022. https://www.researchgate.net/publication/4989301_GoodEnoughGovernanceRevisited.
- Game and Wilson. (2011). Decentralization and political opposition in contemporary Africa: evidence from Sudan and Ethiopia. (ข้อมูลอิเล็กทรอนิก). สืบค้นเมื่อ 19/6/2022. https://www.researchgate.net/publication/283091834_Is_decentralization_good_for_development_Perspectives_from_academics_and_policy_makers.
- Lewis and Catron. (1996). Ethical Norms in Public Service: A Framework for Analysis. (ข้อมูล อิเล็กทรอนิก). สืบค้นเมื่อ 19/6/2022. https://www.researchgate.net/publication/228978358_Ethical_Norms_in_Public_Service_A_Framework_for_Analysis.
- Thompson. (1985). Decentralisation Reforms and Regionalist Parties' Strength: Accommodation, Empowerment or Both?. (ข้อมูลอิเล็กทรอนิก). สืบค้นเมื่อ 19/6/2022. <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0032321716644612>.

QR Code แบบสอบถามการศึกษาแนวทางการเตรียมความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ภายใต้การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

<https://shorturl.asia/CeFS8>

หากมีข้อสงสัยประการใด สามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่
คุณกีรติกา กีรติพงษ์ไพศาล โทร ๐๖๔-๔๔๕๘-๙๕๔

